

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
Герасименко В. Г.
«__» _____ 2018 р.

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 242 «Туризм»

за темою:

«Напрями підвищення ефективності діяльності підприємств ресторанного
господарства»

Виконавець

Студентка факультету міжнародної економіки
Демченко Любов Олександрівна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

Ст. викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Павлоцький Володимир Якович

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2018

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи забезпечення ефективності у господарській діяльності підприємств ресторанного господарства	
1.1. Поняття економічної ефективності господарської діяльності.....	7
1.2. Особливості функціонування підприємств ресторанного господарства.....	13
1.3. Система показників ефективності виробничо-господарської діяльності підприємств ресторанного господарства.....	18
РОЗДІЛ 2. Аналіз ефективності фінансово-економічної діяльності кафе «Сінай»	
2.1. Організаційно-економічна характеристика кафе «Сінай».....	27
2.2. Аналіз доходів від операційної діяльності кафе «Сінай».....	33
2.3. Аналіз фінансових результатів діяльності кафе «Сінай».....	40
РОЗДІЛ 3. Пропозиції щодо підвищення ефективності функціонування кафе «Сінай»	
3.1. Проект перепланування залу кафе «Сінай».....	48
3.2. Аналіз економічної ефективності проекту з перепланування залу кафе «Сінай».....	53
ВИСНОВКИ	59
Список використаних джерел	61
Додатки	64

АНОТАЦІЯ

випускної роботи на здобуття освітнього ступеня бакалавра

Демченко Любові Олександрівни

«Напрями підвищення ефективності діяльності підприємств ресторанного господарства»

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, 2018 рік

Випускна робота складається із вступу, трьох розділів основної частини, висновків, списку використаних джерел та додатків.

У роботі розглядаються теоретичні основи ефективності операційної діяльності підприємств ресторанного бізнесу. Аналізується стан фінансово-економічної діяльності кафе «Сінай» за останні два роки. Обґрунтовуються пропозиції із впровадження інвестиційного проекту, щодо перепланування банкетного залу.

За результатами дослідження підрахована економічна доцільність впровадження інвестиційного проекту, проаналізовано структуру та обсяг необхідних інвестиційних та операційних витрат, за допомогою методу ланцюгових підстановок, обґрунтована прибутковість даного проекту.

Об'єктом дослідження є процес господарської діяльності та формування фінансових результатів підприємств ресторанного господарства.

Предметом дослідження виступає управління забезпеченням економічної ефективності підприємств ресторанного господарства на прикладі кафе «Сінай».

Ключові слова: ефективність ведення економічної діяльності, рентабельність, ринок послуг ресторанного господарства, калькулювання витрат, інвестиційний проект.

ВСТУП

Особливістю функціонування підприємств ресторанного господарства в економічному та соціальному прояві є забезпечення якості життя населення засобами задоволення фізіологічних потреб. Завдяки швидкому розвитку галузі ресторанного господарства з кожним роком з'являються нові підприємства громадського харчування різних типів та цінкових категорій, що дає можливість споживачам обирати ті підприємства ресторанного господарства, які найбільш підходять для них.

На ефективність діяльності підприємств ресторанного господарства впливає багато факторів, до основних можна віднести конкурентоспроможність підприємства, специфіку та технологію створення бренду ресторану, визначення чітких стратегічних перспектив розвитку діяльності, проведення оптимальної фінансової та маркетингової політики.

На даний час індустрія ресторанного бізнесу постійно поширюється та видозмінюється під впливом різних факторів внутрішнього та зовнішнього середовища. Ресторанне господарство, як сфера підприємницької діяльності, виконує соціальні та економічні функції. Соціальна функція полягає в задоволенні потреб споживачів. Економічні функції сфери ресторанного господарства розглядаються як виробництво та обіг продукції, що забезпечує ресторанному бізнесу певні переваги порівняно з іншими галузями народного господарства.

Ресторанне господарство є одним з найпривабливіших для інвестицій секторів туристичної індустрії. Підтвердженням цього може служити те, що розвинені країни світу мають високу рентабельність ресторанного бізнесу. Виходячи з цього можна сказати, що ресторанне господарство є однією із найприбутковіших сфер бізнесу.

За останні роки у світовій практиці розвитку ресторанного господарства виділяють кілька тенденцій, до яких входить: створення нових напрямів сучасної кулінарії; поглиблення спеціалізації ресторанів; створення міжнародних ресторанних ланцюгів; впровадження досягнень науково-технічного прогресу.

Серед ресторанів національної кухні в Україні перевага надається українській, проте значна увага приділяється і французькій, італійській, кавказькій, японській та іншим кухням.

Поряд з традиційними ресторанами з'явилися спеціалізовані підприємства. Спеціалізація таких закладів може бути різноманітною, від окремої кухні світу до приготуванні національних страв. Великого поширення набувають ресторани швидкого обслуговування. Також актуальними є тематичні ресторани. В Україні вже є певний досвід у створенні таких закладів харчування, найвідомішими з яких є у Львові: «Криївка», присвячена героям УПА; у Києві: «Шинок», «Царське село» – ресторани-музеї, присвячені українським традиціям.

Таким чином в Україні з кожним роком з'являються нові види підприємств ресторанного господарства, починаючи з ресторанів швидкого обслуговування і закінчуючи тематичними та елітними ресторанами.

Дані обставини зумовлюють актуальність теми дослідження, стосовно проблем діяльності підприємств ресторанного господарства на ринку ресторанного бізнесу, яким присвячена випускна робота.

Об'єктом дослідження роботи є процес господарської діяльності та формування фінансових результатів підприємств ресторанного господарства.

Предметом роботи є управління забезпеченням економічної ефективності підприємств ресторанного господарства на прикладі кафе «Сінай».

Мета роботи полягає у виявленні можливості підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємств ресторанного господарства, шляхом впровадження організаційно-економічних інновацій.

Задля досягнення поставленої мети в процесі написання випускної роботи необхідно вирішити наступні завдання:

- вивчити теоретичні основи економічної ефективності підприємств ресторанного господарства;
- проаналізувати особливості функціонування підприємств ресторанного господарства за останні роки;

- дослідити нормативно-правові акти з організації та надання послуг підприємств ресторанного господарства;
- проаналізувати сучасний стан функціонування кафе «Сінай»;
- дослідити можливості кафе «Сінай» з підвищення ефективності власної фінансово-економічної діяльності;
- розробити проект, який буде спрямований на покращення основних фінансово-економічних показників кафе «Сінай»;
- проаналізувати економічну ефективність впровадження розробленого проекту.

Методологічну базу випускної роботи складають загальні наукові та спеціальні економічні методи, серед яких в основному використовувалися: монографічний, статистичний, порівняльний та інші методи. Для виконання розрахунків і представлення результатів аналізу використовувалися можливості програмного мікропроцесора Excel і програми побудови діаграм.

При визначенні економічної ефективності проекту перепланування використовувався відомий у економічному аналізі метод ланцюгових підстановок.

Основними монографічними джерелами дослідження були роботи таких вітчизняних і зарубіжних авторів як: Л. Г. Агафонова, М. Г. Бойко, Л. П. Ефимова, Н. М. Кузнєцова, В. С. Марцин, С. Ф. Покропивний, Г. Т. П'ятницька, Р. А. Славюк.

При написанні випускної роботи були використані матеріали нормативно-правових документів України, що регламентують діяльність підприємств ресторанного бізнесу, науково-практична література за темою роботи, комплект бухгалтерської та статистичної звітності кафе «Сінай» за 2016-2017 роки, періодичні видання, окремі Інтернет – ресурси.

Тема випускної роботи відповідає основним напрямкам наукових досліджень кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу Одеського національного економічного університету. Попередні результати випускної роботи були представлені на студентській науковій конференції «Система показників ефективності виробничо-господарської діяльності підприємств ресторанного господарства» [28, с. 266-268].

ВИСНОВКИ

У випускній роботі розглянута актуальна, з точки зору практичного застосування, проблема аналізу підвищення ефективності діяльності та фінансових показників кафе «Сінай». Основні результати проведеної роботи приведені нижче та полягають у наступному:

Прибуток і рентабельність – основні якісні показники, що відображають економічну ефективність підприємства, його фінансовий стан, успіхи та можливості у виконанні розробленої програми економічного та соціального розвитку. В умовах ринкової економіки будь-яке підприємство може існувати тільки за умов прибуткової, рентабельної діяльності. Тобто отримання прибутку – це кінцева мета будь-якого підприємства в частості та розвитку громадського виробництва в цілому. У найбільш загальному вигляді економічна ефективність це кількісне співвідношення величин – результатів господарської діяльності, доходів та виробничих витрат.

Ефективність – це досягнення будь-яких результатів з мінімально можливими витратами, з наданням максимально можливого обсягу послуг або продукції з даного виду ресурсів.

Кафе «Сінай», на базі якого була написана випускна робота, відноситься до підприємств ресторанного господарства із задовільними фінансово-економічними показниками.

Як свідчить проведений у другому розділі аналіз господарсько-економічної та фінансової діяльності, за останні роки кафе можна охарактеризувати як достатньо ефективно-господарююче. Такі результати діяльності були досягнуті за рахунок наявності постійних клієнтів та частому проведенні банкетів, при відносно невеликих цінах. Остання обставина у поєднанні із недостатнім асортиментом додаткових послуг стримує подальше зростання прибутку.

Рентабельність, підрахована у другому розділі, демонструє позитивні хоча й не достатні показники. Індикатори завантаження та доходи за останні роки демонструють середній рівень, тобто завантаження кафе становить максимум 60%,

в наслідок нерівномірності попиту на протязі дня та на протязі року. Дана тенденція говорить про необхідність проведення маркетингових заходів, щодо більш точного окреслення побажань клієнтів та широкої реклами кафе.

В структурі доходів кафе «Сінай» велику питому вагу займають продукти власного виробництва, тому необхідно ставити акцент на продаж покупних товарів, тобто алкогольних напоїв, що збільшить прибуток. Що стосується підвищення доходів, то необхідно пильно стежити за структурою витрат кафе й по можливості зменшувати їх, шляхом встановлення довготривалих й довірчих відносин з постачальниками продуктів.

З метою проведення ефективної господарської діяльності та збільшення прибутку кафе «Сінай», ми пропонуємо ввести проект перепланування банкетного залу кафе.

Враховуючи, що кафе за даними з системи автоматизації приймає більшість гостей по-двоє, ми запропонували проект перепланування банкетного залу кафе. В цьому випадку додаткові доходи від функціонування перепланованого залу становлять 17744,5 грн. за перший рік свого впровадження, з розрахунку використання методу ланцюгових постановок.

Термін окупності інвестиційного проекту становить 3,80 роки, тобто вже через 3,8 місяців експлуатації нового перепланованого залу інвестиційні витрати себе окуплять.

Розроблений нами інвестиційний проект, як свідчить проведений аналіз, здатний істотно підвищити ефективність господарської діяльності кафе «Сінай», що дозволяє зробити висновок про досягнення основних цілей випускної роботи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Артемова Е.Н., Основи гостинності та туризму: навч.посіб./ Е. Н. Артемова. Козлова В. А. – Орел: ГТУ, 2005. – 116 с.
2. Економічна ефективність діяльності туристичного підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://buklib.net/books/26040/>
3. Бурчаков А. М. Бюджетування на підприємствах харчування: навч.посіб./А. М. Бурчаков – Москва: видавництво Рїс. екон. фкад. 2006.
4. Ефективність діяльності підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.com/1931071047540/>
5. Економічна ефективність діяльності підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.com/84375/>
6. Інноваційна економіка: матеріали Міжнар. науч. конф./ Калієва О. М., Разумова М. С., Дергунова М. І., Говорова М. С. – Казань: Бук,– 2014– с. 99-103.
7. Покропивний С. Ф. Економіка підприємства: навч. посіб./ С. Ф. Покропивний - К: КНЕУ, 2005. - 517 с.
8. Поняття та види ефекту і ефективності [Електронний ресурс]. – Режим доступу:http://studopedia.com.ua/1_41000_ponyattya-ta-vidi-efektu-i-efektivnosti.html
9. Саак А. Е., Менеджмент в індустрії гостинності (готелі і ресторани)/А.Е. Саак., М. В. Якименко,- Спб, 2012. – 432 с.
10. Замедліна Е. А. Економіка галузі: туризм: навч.допомога./ Е. А. Замедліна,О. М Козирьова. – Москва: Альфа-М: ИНФРА-М, 2012.–205 с.
11. Радченко Л. А. Організація виробництва на підприємствах суспільно харчування: підручник. /Л. А.Радченко. - Ростов н / Д: Фенікс, 2006. – 352 с.
12. Заклади ресторанного господарства. Класифікація: ДСТУ 4281:2004. – [Чинний від 2004-07-01]. – К.: Держспоживстандарт України, 2004. – 16 с. – (Національний стандарт України).
13. Архіпов В.В. Організація ресторанного господарства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://tourlib.net/books_ukr/arhipov2.htm

14. Грушенко В.І. Пошук причин і подолання кризового стану підприємства: навч. посіб./В.І.Грушенко – 2008, № 1.– 168 с.
15. Герасименко В. Г.Організація надання туристичних подорожей: навчальний посібник / В. Г. Герасименко, С. С. Галасюк – Одеса: Атлант, 2014.– 242 с.
16. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
17. Ефективність діяльності ресторанного господарства Вінницької області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.myvin.com.ua/ua/news/econom/7672.html>
18. Поняття ефективності праці. Соціальне та економічне значення її підвищення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://buklib.net/books/25837>
19. Покропивний С. Ф. Економіка підприємства: навч. посіб. / С. Ф. Покропивний - К: КНЕУ, 2005. - 517 с.
20. Організація туризму:навч.посіб./ Дурович А.П., Кабушкин Т.М, Сергеева Т.М. - Мінськ: Новознання , 2012. – 386 с.
21. Павлоцький В.Я. Особливості аналізу фінансової стійкості туристичних підприємств, як чинника їх конкурентоспроможності – Одеса. – 2010. – № 3 (32), С. 193-198.
22. Павлоцький В. Я. Особливості інтегральної оцінки ефективності управління туристичним підприємством / В. Я. Павлоцький // Збірник наукових праць II міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми економічної теорії та практики господарювання в ринкових умовах», Одеса, ОДЕУ. – 2010. – С. 163-168.
23. Саак А. Е. Маркетинг в соціально-культурному сервісі і туризмі/ А.Е. Саак, Ю. А Пшеничних. - Санкт-Петербург: Пітер Пресс, 2007 - 480 с.
24. Собівартість_продукції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Собівартість_продукції

25. Рівень рентабельності – важливий якісний показник ефективності діяльності підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://studfiles.net/preview/5474839/page:76/>
26. Нормальна фінансова стійкість підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://studfiles.net/preview/5563398/page:5/>
27. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.com/1151051341354>
28. Демченко Л. О. Система показників ефективності виробничо-господарської діяльності підприємств ресторанного господарства / Л. О. Демченко // Туристичний та готельно-ресторанний бізнес: світовий досвід та перспективи розвитку для України: Матеріали круглого столу та студентської науково-практичної конференції (м. Одеса, 12 квітня 2018 р.) [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/7204/1>